6.–7. nóvember í Hörpu

Róum í sömu átt

Verðmætasköpun og samkeppnishæfni í íslenskum sjávarútvegi

BRIM HAMPIÐJAN HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK REYKJAVIK UNIVERSITY ICELANDAIR CARGO ISI ICELAND SEAFOOD Íslandsbanki iTUB marel Pipar\TBWA TM

SJÁVARÚTVEGS RÁÐSTEFNAN 2025

Róum í sömu átt

Verðmætasköpun og samkeppnishæfni
í íslenskum sjávarútvegi

Er íslenska krónan góð fyrir útflutningsgreinar?

Heiðar Guðjónsson

Hagfræðingur og fjárfestir

BRIM HAMPIÐJAN HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK REYKJAVIK UNIVERSITY ICELANDAIR CARGO ISI ICELAND SEAFOOD Íslandsbanki iTUB marel Pipar\TBWA TM

SJÁVARÚTVEGS
RÁÐSTEFNAN
2025

Þjóðsagan um að krónan sé til fyrir útflutning

Stærstu útflutningsfyrirtækin gera upp í erlendri mynt

- Landsvirkjun var fyrst ríkisfyrirtækja til að kasta krónunni, 2007, og gerir upp í USD
- Öll stærstu orkufyrirtækin gera upp í erlendri mynt
- Öll stærstu ferðaþjónustufyrirtækin
- Allar stærstu útgerðirnar
- Öll stærstu iðnfyrirtækin

Krónan er til fyrir embættismenn og stjórnmálamenn

- Ef krónan væri ekki til staðar þyrfti hið opinbera að sýna aðhald í fjármálum, gæti ekki prentað peninga eða skuldsett í eigin mynt að vild
- Almenningur fjármagnar sig í verðtryggðum krónum en fær borgað í óverðtryggðri. Þegar krónan fellur þá hækka lán almennings og fyrirtækja en launin eru óbreytt. Vegna verðtryggingar þá er gengisfelling afskaplega slæm.
- Ef krónan lækkar um 10% þá hækkar verðbólga um 5% nokkrum mánuðum síðar

Munur á frystitogara og landvinnslu

Tekjur í erlendri mynt

- Kvóti og skip eru í erlendri mynt
- Laun eru í erlendri mynt
- Olía er í erlendri mynt
- Veiðarfæri, viðhald og íhlutir að mestu í erlendri mynt

Tekjur í erlendri mynt

- Húsnæði og tæki að mestu í krónum
- Laun í krónum
- Orkukostnaður í krónum
- Viðhald að mestu í krónum

Þar sem tekjur landvinnslu eru í erlendri mynt er ástæðulaust að færa bókhaldið í krónum

Samkeppnisstaða Íslands við önnur lönd

Skattar

- Tekjuskattur helmingi hærri á Íslandi
- Skattar í Póllandi 32% en 47-62% á Íslandi. Hæstu skattar í Frakklandi eru 50% og Ísland er með hærri skatta!

Laun

- Miðgildi launa á Íslandi 750 þúsund en 250 þúsund í Póllandi
- Laun á Íslandi mun hærri en í nánast allri Evrópu (fyrir utan Lúx og Sviss)

Fiskvinnsla ríkisstyrkt víðast í Evrópu en ekki hér

SJÁVARÚTVEGS
RÁÐSTEFNAN
2025

Þarf ekki að ganga í myntbandalag til að taka upp aðra mynt

- Svartfjallaland, San Marínó og Kosovo tóku öll upp EUR án þess að vera í ESB
- 33 lönd í heiminum hafa tekið upp einhliða aðra mynt, flest USD, og það hefur hvergi mistekist
- Fyrsta landið til að taka upp einhliða aðra mynt var Panama 1905.
- Við einhliða upptöku annarar myntar er seðlabankinn lagður niður og því engin heimamynt til að ráðast á

Seðlabankar eiga ekki þá mynt sem þeir gefa út

- Seðlabankar fjármagna sig með útgáfu myntar, þeir eiga ekki myntina heldur selja hana sem skuld og fá greitt í öðrum myntum eða skuldabréfum
- Seðlabanki Íslands gaf út „Valkosti Íslands í gjaldeyrismálum“ og mat þar að áhrif upptöku alþjóðlegar myntar myndi þýða um 40% aukningu utanríkisviðskipta
- Aukning utanríkisviðskipta við upptöku annarar myntar myndu skila hundruðum milljarða inn í íslenska hagkerfið
- Myntsláttuhagnaður er fallegra orð yfir verðbólguskatt, 5-10 milljarðar á ári
- Kostnaður Seðlabankans við gjaldeyrisforðann eru um 50 milljarðar á ári

Hverjir eru vextir eftir einhliða upptöku annarrar myntar?

- Íslenska ríkið fjármagnar sig í dag á undir 0,5% álagi á alþjóðlega 5 ára vexti
- Íslenska bankakerfið fjármagnar sig í dag á 1,1% álagi á alþjóðlega 5 ára vexti
- Í öllum þeim löndum sem hafa tekið upp einhliða aðra mynt hafa vextir þróast hratt, innan árs, að þeim kjörum sem bjóðast alþjóðlega. Alþjóðlegu kjörin verða kjörin heimafyrir
- Með því að taka upp á alþjóðlega mynt fæst aðgangur að mun dýpri og virkari fjármálamarkaði á betri kjörum. Grunnvextir til 5 ára eru 3,7% í USD og 2,5% í EUR. Ofan á það bætist 2-3% eftir lántaka hér heimafyrir. Þannig að óverðtryggðir vextir gætu verið 5-7% eftir skiptin

BRIM HAMPIÐJAN HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK REYKJAVIK UNIVERSITY ICELANDAIR CARGO ISI ICELAND SEAFOOD Íslandsbanki iTUB marel Pipar\TBWA TM

SJÁVARÚTVEGS
RÁÐSTEFNAN
2025